22.9.2023

Eduskunnan lakivaliokunta

E 17/2019 vp Valtioneuvoston selvitys: Euroopan komission tiedonanto: Oikeusvaltioperiaatteen noudattamisen lujittaminen unionissa – tilannekatsaus ja mahdolliset jatkotoimet täydentävä jatkokirjelmä

Tuomioistuinviraston lausunto

Tuomioistuinviraston tehtävänä on huolehtia siitä, että tuomioistuimet kykenevät käyttämään tuomiovaltaa laadukkaasti ja että tuomioistuinten hallinto on tehokkaasti ja tarkoituksenmukaisesti järjestetty. Tuomioistuinvirasto voi osaltaan vahvistaa, että se on jatkanut työtään tuomioistuimissa tehtävän työn tukemiseksi Euroopan komission oikeusvaltiota koskevassa vuosikertomuksessa kuvatulla tavalla. Tuomioistuinvirasto on osallistunut aktiivisesti vuosikertomuksessa viitatun oikeudenhoidon selonteon valmisteluun, ja sillä on vahva edustus oikeusministeriön asettamassa ns. oikeuslaitostyöryhmässä.

Tuomioistuinlaitos on kehittänyt sisäistä ohjaustaan laatimalla tuomioistuinlaitoksen strategian vuosille 2023 – 2033. Strategia laadittiin yhteistyössä tuomioistuinten ja Tuomioistuinviraston kesken. Tuomioistuinviraston johtokunta hyväksyy vuosittain strategiasta johdetut tuomioistuinlaitoksen keskeiset tavoitteet seuraavalle kalenterivuodelle. Keskeiset tavoitteet ovat pohjana mm. tuomioistuinten tulosohjauksessa.

Valtiovarainministeriön ehdotuksessa valtiontalouden kehyspäätökseksi vuosille 2024–2027 tuomioistuinlaitokselle osoitetaan lisärahoitusta 19,4 miljoonaa euroa. Ehdotus vastaa keväällä 2023 tehtyä ns. teknistä kehyspäätöstä. Ehdotus ei vastaa oikeudenhoidon selonteon taustalla olleita laskelmia, joiden mukaan tuomioistuinlaitoksen pysyvä lisärahoituksen tarve on 30 miljoonaa euroa vuosittain ja määräaikaisen lisärahoituksen tarve kahdeksan miljoonaa euroa neljän vuoden ajan. Vaikka valtiovarainministeriön ehdotus ei vastaa tuomioistuinlaitoksen laskelmiin perustuvaa näkemystä, on se kuitenkin hyvä lisä tuomioistuinlaitoksen rahoitukseen valtion tiukka taloustilanne huomioiden. Toteutuessaan lisärahoituksella voidaan palkata noin sata henkilöä lisää turvaamaan ihmisten ja yhteisöjen pääsyä oikeuksiinsa ja lyhentämään oikeudenkäyntien kestoa. Ehdotetulla lisärahoituksella ei ole kuitenkaan mahdollista saavuttaa edes oikeudenhoidon selonteossa asetettuja maltillisia keskimääräisiä käsittelyaikatavoitteita. Pieni osa lisärahoituksesta osoitetaan

Tuomioistuinvirastolle, jotta se voi tukea tuomioistuimia nykyistä laajemmin, laadukkaammin ja joutuisammin.

Käynnissä on Tuomioistuinviraston neljäs toimintavuosi. Perustamisvaiheen jälkeen virasto on saanut vakiinnutettua toimintaansa. Tuomioistuinvirastoa ja sen toimintaa on tarkasteltu valtiovarainministeriön asettamassa virastoarviointi 2022–2023 -hankkeessa. Hankkeen loppuraportti julkaistaneen lokakuussa 2023.

Tuomioistuinvirasto pitää Euroopan komission oikeusvaltiota koskevassa vuosikertomuksessa Suomelle antamia suosituksia hyvinä. Tuomioistuinlaitos on sitoutunut kehittämään toimintaansa, ja Tuomioistuinvirasto on valmis osallistumaan tuomioistuinlaitoksen toiminnan arviointia ja tulevia kehityssuuntauksia koskeviin selvityksiin. Tuomioistuinten toiminnan sujuvuuden kannalta on tärkeää, että viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain uudistamista jatketaan ja että työssä huomioidaan tietojen julkisuuden ja henkilötietojen tietosuojalainsäädännön mukaisen käsittelyn yhteensovittaminen.

Ylijohtaja Riku Jaakkola

Päällikkö, Anu Koivuluoma
tuomioistuinten tuki ja yhteiskuntasuhteet

Digital PDF Signature / Digitaalinen PDF-allekirjoitus
Anu Koivuluoma
Päällikkö
Tuomioistuinvirasto
anu.koivuluoma@oikeus.fi

Digital PDF Signature / Digitaalinen PDF-allekirjoitus
Riku Jaakkola
Ylijohtaja
Tuomioistuinvirasto
riku.p.jaakkola@oikeus.fi